Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. — ЧИСЛО 171. — ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 25-го ЛИПНЯ, 1921. — VOL. XXIX. — No. 171. — JERSEY CITY, N. J., MONDAY, JULY 25, 1921. — THREE CENTS

До Ч. 368 през. Д.

СКЛАДАЙТЕ

ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

До Вас, Уроженці Східної Галичини, деб Вас не кинула доля, звертаємося отсим в справі позички для Оборони нашої Рідної Землі.
Звертаємося перший раз, хоч та Наша Рідна Земля вже третій рік стогне під найтяжшим ярмом, якого досі не зазнала ніяка країна.
Там у Східній Галичині гинуть, забивають у польських льохах і темницях наші найкращі люди, натовані Полянами до смерти!
Там у Східній Галичині виграбовують польські жандарми до сорочки наших селян і робітників!
Там у Східній Галичині волочать польські жовніри ніньми, наші осирочені жінки і діти!
Там у Східній Галичині не допускають Поляни до університету нашої молоді вже третій рік!
Там у Східній Галичині вигублює Польща ціле наше племя!
Простими словами подаємо Вам до відома цю страшну правду і кличемо до Вас:
Нехай кождий з Вас причиниться до вирвання Рідного Краю зі страшного польського ярма.
На цю велику ціль треба фондів. А ті фонди можуть і повинні зложити ті, що не сидять у польській тюрмі.

Політична акція в справі визволення Галичини вимагає дальшої невсипущої дипльоматичної і політичної праці за кордоном. Одначе як раз тепер вичерпалися наші фонди. Бо прибутків не було жадних, та ще міліони треба було посилати на влекшення долі наших мучеників в краю. Цілий світ інформували ми до цьої пори про нашу визвольну боротьбу та про те, що діється у Східній Галичині, і таки добилися того, що Союз Народів узнав Галичину як окрему від Польщі державну територію. І як раз тепер треба справу довести до кінця: до міжнародного визнання незалежної Галицької Держави та впровадження її в життя! Тому тепер треба скріпленої політичної і дипльоматичної праці, щоб осягнути на ділі незалежну Галицьку Державу, в якій всі її народи матимуть повну свободу.

ДЛЯ ОСЯГНЕННЯ ПОТРІБНИХ ФОНДІВ ПОСТАНОВЛЯЄТЬСЯ:

1. Згідно з рішенням Президента Галицької Української Національної Ради з 21. червня 1921 р. ч. 368 Пре. Д. розписується Позичку Національної Оборони в ВИСОТІ СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.
2. Позичка Національної Оборони являється десятилітною, уморимою і 6-відсотковою.
3. Записи на позичку Національної Оборони відбуватимуться через зложення відносної квоти в готівці на ТИМЧАСОВІ ПОСВІДКИ в бюрах легітимованих до цього українських Установ а то: кредитових товариствах, банках, союзах і пр. організаціях, оголошених нашим представництвом в Америці в тамошних українськихчасописях.
4. На основі тимчасових посвідок видаватимуться дефінітивні довжні записи без ніяких доплат у цих самих інституціях, які видали тимчасові посвідки.
5. Довжні записи виготовлені на 5, —, 10, —, 25, —, 50, —, 100 — долярів будуть підписані фінансовою Комісією і Контрольною Комісією Галицької Національної Ради.
6. Від довжних записів Позички Національної Оборони платити-муться відсотки по 6% від сто на рік, почипаючи від 6-го місяця після перенять влади правним правительством на території Галицької Республики, в піврічних ратах 1. червня і 1. грудня кождого року.
7. Право в довжного запису Позички Національної Оборони гасне в наслідок задавнення: що до відсотків по трьох роках, а щодо капіталу довжного по трийцять роках, числячи від реченця платности.
8. Позичку сплатиться протягом десяти років від часу перенятя влади правним правительством на території Галицької Республики через вильосування. Льосування відбувається в грудні і кождого року, а сплату вильосованих записів переводиться 1. червня, що слідувати-ме після вильосування. Вильосувані серії будуть оповіщені що року в урядовій часописи.
9. Перше льосування відбудеться до двох літ після перенятя влади правним правительством на території Галицької Республики.
10. Кождого часу може бути піднесене число вильосувань. Також може бути сплачена остання квота Позички Національної Оборони без вильосування придержуючися трьохмісячного речинця виповідження. Виповідження оповіщуватиметься в урядовій часописи.
11. З днем платности вильосуваних довжних записів кінчиться дальше їх опроцентування і тому при відборі вложеного капіталу мається звернути разом з довжними записами також всі приналежні до них купони.
12. Ті, що зложать Позичку Національної Оборони що найменше в висоті: СТО долярів, будуть мати:
   а.) право першенства в набуванню землі при парцеляції;
   б.) полекші при відбудові своїх осель і при меліорації ріллі, та инші управнення, що будуть признані правительством на території Галицької Републики.

В часі, коли рішається доля Українського Народу, нехай ніхто не оставить на своїм сумлінню гріха, що не причинився до освободження Рідного Краю.
Може якраз його гріш буде тою лептою, що поможе нам видержати до кінця у слушній боротьбі за справедливість і свободу.

ВІДЕНЬ, 23, червня 1921.

(Печать)

ДР. ПЕТРУШЕВИЧ, вл. р.
Президент Галицької Української Національної Ради.

1. ДР. КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ, вл. р.
2. ВОЛОД. СІНГАЛЕВИЧ, вл. р.
3. ДР. ОСИП НАЗАРУК, вл. р.
4. СТЕФАН ВИТВИЦЬКИЙ, вл. р.
5. ДР. РОМАН ПЕРФЕЦЬКИЙ, вл. р.
6. ОСИП ГАНІНЧАК, вл. р.
7. ДР. СЕЛЕЗІНКА, вл. р.

За Фінансову Комісію:
МИРОН ГАВРИСЕВИЧ, вл. р.

За Контрольну Комісію:
ОЛ. СЕРОЇЧКОВСЬКИЙ, вл. р.

МАЮТЬ ПУСКАТИ ІМІҐРАНТІВ ЗА БОНДАМИ

ВАШІНҐТОН, 22. липня. — Іміґранти, що приїхали до Злучених Держав в місяцю липни понад суму, призначену для них на сей місяць, будуть допущені до краю за бондом (запорукою, кавцією) і будуть почислені на рахунок числа за сей цілий рік. Таку заяву видав Ґасбенд, ґенеральний комішенер іміґрації.

Він заявив також, що від часу, як іміґраційні власти почали подавати корабельним підприємствам число іміґрантів, які можуть ще бути допущені з кождого краю, іміґраційні власти не мають вже більше великих клопотів з надвижками. Все таки сего місяця уже прибуло за богато іміґрантів. Туреччина, Греція, Палестина, Австралія і Нова Зеляндія перевисшили уже признане їм законом число.

ЗАКОН ПРО ОХОРОНУ МАТЕРИЙ.

ВАШІНҐТОН, 22. липня. — Сенат ухвалив нині законопроєкт Шепарда про охорону материй і немовлят.

Перед ухваленнем прийшло до горячої дебати межи противниками та прихильниками законопроекта. Сей законопроєкт ухвалює на ціль охорони материй і немовлят 1,480,000 долярів, але се лише перша рата суми, що має бути видана на се. Цілою акцією має заряджувати спеціяльне бюро, що називається Федеральним Бюром Дітий.

Противник сего законопроекту, сенатор Рід подав був внесенне, щоби законопроект назвати „Законопроектом, який орґанізує раду незамужних женщин, що хочуть учити матери, як мається виховувати дітий". На сали настав загальний сміх, але внесенне відкинено.

Законопроект переходить тепер під обради палати послів.

СПРАВА ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ НА СЛІДУЮЧИЙ РІК.

ВАШІНҐТОН, 22. липня. — Секретар (міністер) скарбу Мелон виступав перед конґресовим комітетом приходів і заявив, що в слідуючім році буде тяжко зменшити податки, бо самий американський уряд буде потребувати коло 4 міліярдів долярів.

Ч. 1153 — 21.

ДО

СВІТЛИХ УПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ ТА ВСЕГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ.

У відозві з 20. квітня с. р. до всего українського Громадянства в Зєдинених Державах Америки просив я Вас, щоби Ви піднесли рішуче домагання перед державами антанти: НЕГАЙНОГО УСУНЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ ЗІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ТА ВИЗНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ Галицької Републики.

Наша справа приходить по вирішенню Горішнього Шлеську та Вильна (середущої Литви) на черґу нарад Найвисшої Ради Мирової Конференції.

Щоби рішення в справі Східної Галичини вийшло по думці бажань українського населення у Східній Галичині, є конечною потребою приєднати для нашої справи п. Президента Зєдинених Держав Америки і його Уряд.

А щоби наше Галицьке дипльоматичне представництво у Вашінґтоні могло сю ціль осягнути, конечне для него довіре і допомога всего нашого Громадянства, його провідників і орґанізацій на місці.

З отсею просьбою звертаюся отсим до всего нашого Громадянства передусім до провідників наших орґанізацій в Зєдинених Державах: о щиру допомогу в заходах нашого представництва, щоби визволити наше населення з тяжкої неволі польського наїзника та добути визнання самостійної Галицької Держави.

За всі патріотичні заходи і жертви нашого Громадянства в Америці, які воно підіймає для ратунку натованої нашої вітчини — пересилаю Вам найгорячійшу подяку.

Відень, 31. мая 1921.

(Печать)

ДР. ПЕТРУШЕВИЧ, вл. р.
Президент Української Національної Найвисшої Ради Галицької Републики.
ДР. КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ, вл. р.
Уповновласнений Уряду для Справ Закордонних Галицької Републики.

УСЯ НІМЕЧЧИНА ПІДНИМАЄТЬСЯ ДО ПРОДУКТИВНОЇ ПРАЦІ

НЮ ЙОРК, 23. липня. — Повернувший тут по кількамісячній обїздці по Німеччині і Австрії президент американсько-німецького запомогового комітету, в розмові з представниками американської преси, сказав про сегодняшну Німеччину таке:

Ціла Німеччина — се один великий, живий варстат праці. Майже всі фабрики вже в руху. В деяких галузях промислу відчуваєсь подекуди брак сирих матеріялів, тому в таких фабриках праця не йде ще в повній силі. Наслідком сеї причини є ще сегодня в Німеччині около 400 тисяч безробітних, які дістають поміч від правительства. Загально робітники зарабляють доволі добре, так що можуть достаточно удержатись навіть при значній дорожнечі, яка тепер панує.

Платня некваліфікованого робітника виносить до 300 марок тижнево, ремісники і кваліфіковані робітники зарабляють від 350 до 500 марок в тиждень.

Є повна надія, що при усуненню всіх браків, які спинують ще доси продутивну силу німецького промислу, висота зарібків німецького робітника піднесеться скоро до давної передвоєнної стопи добробуту.

В Австрії відносини під сим зглядом є вдесятеро гірші, хотяй і тут помічається значний зворот до лучшого. Сила купна австрійської корони є тепер вдесятеро низша від німецької марки, а ціни життєвих продуктів є що найменше в Австрії так високі, як є в Німеччині.

ІРЛЯНДІЯ ПЕВНА СВОЄЇ ПОБІДИ.

ДОБЛИН, 23. липня. — Президент ірляндської републики Де Валера враз з членами ірляндської депутації, повернули сегодня з лондонської конференції.

В Доблині, столиці Ірляндії, товпи народа уладили делеґації ентузіястичне повитання.

До зібраних мас президент Де Валера виголосив промову, в якій сказав, що коли ірляндський народ далі буде з такою енерґією обстоювати при своїх жаданнях, як в послідних двох роках, Ірляндія віднесе повну побіду в кождім напрямі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАРОД СОБІ.

Лише нарід може виратувати себе.

Жадні зусилля одиниць, або поодиноких ґруп або партій не вдіють нічого, як за ними не стане весь загал, цілий нарід.

Події з минувшини аж надто ясно показують, що всякі пориви одиниць або поодиноких ґруп людий пійшли намарне, як за ними не двигнулись маси народні.

В недавній світовій війні Німеччина була зломила Бельґію, Сербію, Чорногору. Але що за своїми краями став був увесь нарід бельґійський і сербський; перед наїзником не угнувся, — ті краї вийшли вкінці кінців побідно.

Велика Британія гнула і нагинала маленьку Ірляндію сім соток літ, але що в обороні її волі стояв і стоїть увесь ірляндський нарід, — нині Велика Британія простягає йому братерську руку до помирення.

* * *

Такусаму недолю перебуває вже довгі віки, а по світовій війні вже третій рік Галицька Україна, яка рівно з другими народами освободилась була з ляцько-австрійського ярма, а яке потім відновлена паршива варшавська Польща знова розбоєм на неї наложила.

Се тяжке ярмо ляцьких опришків важно гніте гірко скривджений і зруйнований нарід Галицької України. Однак він, той прибитий надлюдськими терпіннями народ, не угнувся, не подався, не піддався, але гордо держиться, всіми силами опираючись варшавській наїзниці.

Правительство Галицької України як бувало з іншими краями, нападеними ворогами, є на чужині, відки боронить перед світом найсвятійше право свободи того народу, котрий його вибрав і поручив йому вести державну керму.

Вже третій рік воно поза Галичиною, прогнане з рідного краю наїздом ворога-Ляха. Весь той час воно чесно і достойно боронить рідний край. Ніколи не уступило перед ворогом ані на волос.

Тимчасовим осідком галицького правительства є Відень. Має воно свої представництва у всіх більших державах і своє війско в Чехословаччині.

* * *

Одначе в третьому році поза межами рідного краю галицьке правительство осталось без жадних фінансових засобів.

Се грозить конечним звиненнем його діяльности.

Галичина, хотяй однодушно стоїть за своїм правним і законним урядом Петрушевича, не може дати йому матеріяльної помочі, бо вона сама її дуже а дуже потребує.

В такім випадку через грошеву недостачу могло би статись таке нещастє, якого Галицькій Україні хотять Ляхи, іменно, що вона не мала би перед світом свого правного і законного правительства, а тільки правительство наїзника, правительство польське.

* * *

Від сього нещастя, як сказано, не може виратуватись самий нарід Галицької України.

Але в тім нещастю є щастє, що часть того народу є на еміґрації в Америці і та часть хвилево може виручити свій нападений старий край, даючи його правительству таку поміч, якої той край в нинішню хвилю не може дати.

* * *

В українських ґазетах в Америці оголошує правительство Петрушевича державну позичку серед Українців. Отже тепер ми всі маємо нагоду не криком але ділом показати, чи ми є за свободою свого краю, чи за польською наїзницею.

Хто є за свободою свого краю, той купить бонд і дасть позичку правительству Галицької України, а тимсамим покаже і Галицькій Україні і цілому світови, що є ще у світі сила, яка стоїть в обороні свободи Галицької України і не дасть її жадним злочинцям зтоптати.

Хто-ж є за польською наїзницею, той не купить бонда і буде проти позички аґітувати. Тим він поможе Польщі і польському злочинови над нашим краєм.

Але ми віримо, що таких Яцкових і Демянчуків в Америці не буде більше як в Галичині.

Американські Українці вміють цінити свободу і певно хотять її і для свого краю, а розуміючи велику правду, що лише нарід може себе виратувати, всі як один станнуть лавою і підіпруть щиро українську державну позичку, так як сього по нас старий край сподівається.

Воля, слава, сила
Відмірюються мірою борби:
Лиш в кого праця потом скрань зросила,
На верх той виб'ється із темної юрби.

Та праці сеї, мамо, в нас так мало!
Лежить облогом лан широкий твій.
А кілько нас всю силу спрацювало,
Щоб жить без дяки, в каторзі чужій!

Іван Франко.

ДИППЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ.

II фін.-торг. Відділ. Ч. 5 — 21.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ!

На основі рішення Президента Галицької Української Національної Ради з дня 21. червня 1921 р. ч. 368 през. Д. розписано на Америку в ціли здобуття і закріплення незалежности Галицької Держави **ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ**, якої перший випуск виносить **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.**

Переведення цеї позички поручено **ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНІЙ МІСІЇ**, яка входить в склад нашого Дипльоматичного Представництва в Вашінгтоні та урядує тамже як: Відділ II.

Хто хоче підписати Позичку Національної Оборони нехай перешле відповідну квоту через почтовий „моний ордер", або „Експрес моний ордер" або в „Реджістер леттер" до фінансово-торговельного Відділу на адресу: **DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA** (2-nd. Dept.) 1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C. та подасть своє імя та точну адресу. По одержанню готівки перешлеться йому сейчас **ТИМЧАСОВИЙ ДОВЖНИЙ ЗАПИС.**

Ті що належать до яких небудь українських товариств можуть підписувати позичку через свої товариства. Імена уповажнених до цего товариства будуть оголошені в тутешних українських часописах. Членів „Українського Народного Союза" в Джерзи Сити, Н. Дж., „Провидіння" к Філядельфії, Па., „Українського Робітничого Союза" в Сирентоні, Па., Укр. Кат. Дієцезиї та „Згоди Братців" в Олифанті, Па., просимо підписувати позичку через свої Відділи, бо таке порозуміння зайшло між нами а центральними Управами цих орґанізацій. Поодинокі відділи тих орґанізацій одержуть від Центральних Управ потрібні до збирання Позички пояснення та готові друковані листи, які по виповненню належить переслати враз з готівкою до фінансово-торговельного відділу, повідомляючи про це рівночасно Управу Центральної Орґанізації. В тім повідомленню належить подати, хто з членів Відділу та на яку суму підписав Позичку Національної Оборони.

Звертаємо увагу, що тільки ті орґанізації зглядно їх Відділи та ті приватні особи будуть уповажнені до збирання складок на Позичку Національної Оборони, які одержать на це від нас відповідне уповноважнення та яких імена подамо до загального відома.

Хто буде в Вашінґтоні може підписати позичку в фінансово-торговельним відділі, де по зложенню готівки видасться йому сейчас тимчасовий довжний запис.

При родинних торжествах, товариських сходинах, забавах, прогульках і т. п. просимо уповноважнених до збірки Позички Національної Оборони збирати кромі підписів ще й дрібні добровільні датки, за які видасться тимчасові довжні записи на імя та в користь цеї орґанізації, якої уповноважнений переводив цю збірку.

За всіма інформаціями та порадами належить звертатися до фін.-торг. Відділу нашого Дипльоматичного Представництва в Вашінґтоні.

В Вашінґтоні, дня 21. липня 1921 р.

ЗА ФІНАНСОВО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ ВІДДІЛ:
ДР. Р. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, ДР. Л. МИШУГА,

ЩО ЖДАЛО БИ ГАЛИЧИНУ ПІД ПОЛЬЩЕЮ?

(З книжки Михайла Лозинського: За Державну Незалежність Галичини).

Відповідь на се питання випливає з історичного відношення Польщі до Галичини.

Від початків історії Польща змагала до опанування Галичини. А що якийсь край можна опанувати тільки тоді, коли знищиться в нім елементи, які є носителями ідеї його державної незалежности, то Польща, завоювавши Галичину, старалася всіми способами винищити в ній ті українські елементи, які були носителями української державної думки.

В теперішних демократичних часах носителями державної думки являються народні маси, отже ціла нація.

Тому, коли-б Галичина остала під Польщею чи на основі мандату, чи на основі прилучення її до Польщі, — Польща буде старатися винищити в ній все українське населення.

Коли Поляки під Австрією находили способи продовжати супроти українського народу Галичини ту політику винищування, яку вела давна польська держава; коли сучасна Польща занявши Галичину з припоручення Найвищої Ради, всупереч всім поняттям міжнародного права брутально топче права українського народу і всіми способами, якими розпоряджує державна власть, винищує його, — то можна собі уявити, як виглядав би режім винищування українського народу в Галичині, коли-б вона опинилася в якій небудь формі під Польщею.

Політика давної Польщі супроти Галичини, політика Поляків супроти українського народу в Галичині під Австрією та вкінці передовсім теперішний польський окупаційний режім в Галичині ясно вказують способи, якими Польща, діставши Галичину старалася би осягнути свою ціль; винищення українського населення і спольщення сього історичного українського краю.

Така доля жде Галичину на випадок прилучення її до Польщі, незалежно від форми, в якій се наступило би, і від прав, які Польща була би примушена державами антанти запоручити українському народови.

Коли Поляки під Австрією знаходили способи проломлювати основні закони австрійської конституції в користь свого панування над українським народом; коли Польща, як воєнний окупант Галичини, не маючи в ній правної власти, уживає вище описаних способів для винищення українського населення; — то що перешкодило би їй винищувати українське населення тоді, коли Галичина була би їй правно віддана! Всі запоруки були би безвартним „листом паперу", який Польща безцеремонно і брутально передерла би.

Тепер, коли Галичина не є частю Польщі, ніякий протест і апелі законного українського правительства Галичини до держав антанти не змогли ані на дрібку змякшити страшного польського окупаційного режіму.

А коли-б Галичина була віддана Польщі, голос винищуваного українського народу навіть не дійшов би до цивілізованого світа. Польща здавила би його у своїх границях тюрмою і шибеницею.

При сім треба взяти на увагу також соціяльні і економічні відносини, які тоді запанували би в Галичині. Звязана з такою фінансово зруйнованою державою, як Польща, — позбавлена всякої опіки, а навпаки визискувана Польщею, — руйнована національною боротьбою — Галичина стала би краєм найстрашнійшої нужди населення і вульканом грізних соціяльних рухів, одним словом, національним і соціяльним Балканом в середині Европи.

Очевидно, що з приналежністю до Польщі український нарід Галичини ніколи не погодився би і боронився би перед винищенням усіми способами.

Тепер український нарід терпеливо зносить польський окупаційний режім, сподіваючися, що наслідком акції леґального українського представництва Галичини перед державами антанти, Галичина швидко відзискає свободу і незалежність.

Та коли-б ся надія завела, і Галичина дісталася би під Польщу, український нарід не стерпить над собою польського ярма.

Коли польський гнет над українським народом під Австрією довів до того, що від української кулі згинув намісник Галичини ґраф Андрій Потоцький (1908), то можна собі уявити, до яких актів самооборони буде доведений український нарід під безпосереднім гнетом польської держави.

При тім треба мати на увазі, **що політичний уклад Східної Европи далеко ще нерішений.** Швидше чи пізнійше 40-міліоновий український нарід стане поважною політичною силою. До сеї політичної сили апелюватимуть галицькі Українці, винищувані Польщею. Що се значить, сього вчить історія національних рухів на Балкані, в Австро-Угорщині і в Росії.

Польща, анектуючи українські, білоруські і литовські землі готовить не тільки собі долю Австро-Угорщини, але також Европі нову світову війну.

ЯК В ДАВНІЙ ПОЛЬЩІ.

Польські ксьондзи відбирають православні і греко-католицькі церкви і пересвячують на польські косцьоли.

(Від власного кореспондента).

На всіх українських землях, які загарбала і рижським договором „правно" закріпила за собою Польща, йде страшне винищуваннє українського населення всіми способами.

Кольонізація української землі польськими селянами, особливо жовнірами й інвалідами польської армії, виховуваннє українських дітий-сиріт по польських захоронках і школах у римо-католицькій вірі й польськім дусі; закладаннє польських шкіл, накидуваннє українським товариствам і навіть українській православній церкві польської урядової мови; насильне забираннє православних і греко-католицьких церков і пересвячуваннє їх на польські косцьоли.

Про се останнє хочу нині написати докладнійше. Діється се дуже просто. Польська товпа, під проводом польських ксьондзів, дуже часто охоронювана жандармами, нападає на православну церков, розбиває двері, зневажає образи, ксьондз пересвячує церков на косцьол — і справа скінчена. А коли українське православне населеннє удається до польських властий, ті або нічого не відповідають або викручуються тим, що церковний будинок був потрібний на косцьол для місцевого польського населення, або, що його збудував колись польський маґнат — і т. п.

Таких випадків по всій Холмщині, Підляшу й Волині — безліч. Нотує їх сама польська преса. Ось кілька примірів з найновійшого часу:

В селі Посадові Томашівського повіту на Холмщині поліціянти з Телятин і місцеві католики напали на православну церков, викололи Божій Матері очи, апостолам пообтинали руки й ноги, а Ісусови Христови відірвали ногу, проговорюючи: „Нех скаче до Росії!" Після сього церков пересвячено на косцьол.

В берестейськім повіті, в парохії Чернавчиці, в селі Вістичі, польська товпа під проводом трьох ксьондзів вдерлася до православної церкви, понищила ікони, винесла вівтар, виломила царські врата, а опісля один з ксьондзів пересвятив церков на косцьол і виголосив проповідь на тему „вічної побіди косцьола".

На Волині, в селі Загорові Володимирського повіту, третього дня православних Великодних свят пересвячено на косцьол старинний український православний монастир.

Основателями сього монастиря були українські православні маґнати. На однім з дзвонів зберігся такий напис: „Зъ ласки Божої я Олександро Юрьевичъ Загоровскій изъ женою своею Настасією лѣта 1492 придалисмо сей звонъ къ монастиру въ Заговоровѣ ку чти ку хвалѣ Пречистои Божои Матери".

Отже до сього монастира зїхали польські ксьондзи з довколичними католиками під охороною жандармів і пересвятили його на польський косцьол. Українське населеннє, яке з плачем окружило монастир, жандарми відганяли кольбами.

На скаргу православного духовенства прийшла від польських властий відповідь, що монастир був оснований польськими маґнатами (се, як зазначено висше, неправда), що він є потрібний для довколичних католиків та що православне населеннє віднеслося прихильно до переміни монастиря на косцьол.

Католиків в 17 довколичних селах є всего 700 душ, а православних кількакайцять тисяч. І кільканацяти тисячам православних відбирається старинний монастир для 700 переважно зайшлих з Польщі католиків!

Про „прихильність" населення, яке жандарми частували кольбами, нічого й говорити.

Така доля постигає не тільки православні церкви. В Варшаві істнує з давніх давен при Медовій вулиці невеличка греко-католицька церков, уфундована на вічні часи для оо. Василіян. Отже сю церков відібрав від оо. Василіян архибіскуп Теодорович, Вірменин, відомий як один з вшехпольських політичних провідників.

Як бачимо, в теперішній Польщі діються над українською церквою такі самі насильства, які ділялися в давній Польщі.

Гайдельберґ, 3. липня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

М. М.

ТВІЙ БАТЬКО!

Твій батько, мій сину, за Неньку Вкраїну
Як герой славний життє положив,
Хотяй він в могилі уже спочиває,
То ще й на сім світі в славі буде жив.
Батькова могила в степу широкому
Весною в квіточках пишаєсь вона.
А вітер до долу квіточки схиляє,
Щоб ішов з них запах в могилу до дна,
Щоб чули герої, тії, що в могилі,
Запаху тих цвітів, гарних весняних,
Що наш нарід нині всюди на Вкраїні
Чесно споминає славні діла їх,
Хотяй я осталась бідною вдовою,
А ти, мій синочку, крайний сирота.
Ще вернесь та хвиля, що женці з серпами
Ще раз повернуться на жниво святе,
Злунає вітер полями, степами
І вістку веселу він нам принесе:
Що женці готові відходять в дорогу,
Щоб скоро скінчити то жниво святе.
Уже ідуть женці з гострими серпами
І без відпочинку кождий з них іде.
А із уст їх пісня радісна, весела,
Як від дзвона голос вокола гуде.
А тоді доростеш і ти, мій синочку,
І тебе пішлю я у женців ряди:
Тоді вважай сину, не сходи з дороги,
Лиш уступай в батька твойого сліди.
Спімни слова батька, серп у руках кріпко—
Держи го, мій сину, з рук не випускай,
Бо тоді загинеш десь під чужим тином,
Пропаде в неволи твій рідненький край.
І не пожалій сили в товаристві своїм,
Тілько жваво з ними берись до діла.
А я буду Бога за тебе благати,
Щоб була щаслива дорога твоя.
І за тебе, сину, Господь не забуде,
Щасливо повернеш домів по жнивах.
І весела пісня тоді ме лунати,
Що ми уже вільні у своїх домах.
І тоді ми вільні станемо всі разом,
Що вже ся позбули давних, злих часів,
Й тоді ме лунати по всій Україні
Вкраїнська розмова і веселий спів.

Ужгород, дня 12. мая 1921.

ДОПИСИ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Враження з української маніфестації дня 4. липня.

Здається мені, що спомини з українського походу дня 4. липня б. р. не затруться в серцях наших ніколи. Який чудовий день був, коли на поклик старшин зі всіх товариств при участи Злученого Комітету Помочі Україні зібралося понад 2.000 Українців, аби відсвяткувати память американської независимости. Ось такого то свята бажає собі 40-міліоновий український нарід, який бореться цілі віки за свою независимість.

Велика спека (93 степені) не застрашила в поході нікого. Всі як оден рушили в похід, а українські блакитні стяги фільовали з гордостю над головами нащадків колишних козаків. Всі як оден приготовані були мовби до якого бою, бо хотяй піт лився з чола, то всі ступали жваво вперед.

Які дивні чувства відчувало серце, коли в ряди ставали шістьдесятьлітні женщини та мущини зі своїми зморщками на лици й утомленими ногами, та понад трилітні діти, що своїми дрібенькими ноженятами дріботали крок за кроком, аби сим причинитися до більшої сили українства. Українське співацьке товариство „Боян" в народних строях знаменувало докладно народність походу. Музики з трьох українських банд приґравали чудові українські й американські марші. Тримилевий похід до Віквагік Парку не змучив наших борців, хотяй горячка давалася добре в знаки.

Ішли всі — навіть ті, котрі задивлялися колись на Москву. Нині вони закачують свої рукави і причиняються до української справи. Честь Вам, Товариші! Се доказ народної злуки.

В поході не було кінця. Ішли ряди за рядами, полки за полками, мов козаки, а над головами маяли золотисто-блакитні прапори. Здавалося мені, що се козаки виступають в похід на Ляха-Татарина. Таблиці з написами вказували, чого сі полки домагаються. Ось перша таблиця: „One million Americans of Ukrainian descent ask America to help Ukrainian people in Europe to get their freedom". З боку: „By July 4. 1922, we hope to have the Independence of Ukraine". Друга таблиця в середині: „Four million Ukrainians of Eastern Galicia enslaved by Polish Juntas, cry for freedom and justice". А далі: „We demand freedom for Ukrainians of Eastern Galicia, invaded by Polish militarists". Третя таблиця: „Free Ukraine — means peace in Central and Eastern Europe". З другого боку: „Ukrainians of Eastern Galicia is the only country that remains in chains".

Нарешті і парк. Похід прямує на означене місце. От і вхід на велику площу. Два довгі ряди пустилися вперед. Українська банда грає замашистий марш. Попереду представники трох груп, а то: гр.-католицька, укр.-православна і укр.-презвитерська. За ними українські музики, а дальше українське співацьке тов. „Боян" в народних строях. Чудове враження!

От і назначене місце серед широкої площі. Ряди уставляються в порядку. Визначна відпочинку. Спека доконує свого діла. Люди біжать за водою до водотрисків, пють, пхаються і гурмами вертають — звичайно, як козаки. І так ведеться свато.

Хвилі минають швидко. Декотрі люди дивляться на кінські перегони. Крик, шум публики — звичайно, як при таких святі.

Прийшла точка і для Українців. Хор „Бояна" виступає на підвищенню і співає чудові українські мелодийні пісні. По скінченню представляється живий образ: Україна, закована в кайдани, простягає руки до Америки. У долі сидить старий бандурист з бандурою в руках, а в його ногах сидять та клячать малі діти. Чудове натхнення!

На жаль, мушу зазначити, що не богато Американців уміє пошанувати чужу народність, бо коли український хор співав, то в тімсамім часі (хотяй була українська точка у виступі) робили кінські перегони, з гупотом та криком ревіла товпа, щоби сей або той виграв, а сі крики заглушували спів. По скінченню української точки представитель американського комітету просив, аби Українці відступили трохи взад, даючи змогу другим чужинцям взяти участь. Але Українці зібралися швидко в ряди і походом вернули домів.

Так, Українці міста Нюарку: Не берім Американцям за зле, що вони не зрозуміли нашої інтенції, нашої наболілої душі. Тішмося тим, що ми зробили свій народний обовязок, що потрафили пошанувати день независимости чужої нації. Коли деякі Американці не вміли нас пошанувати то се доказ що вони не мають відповідного почуття до нас Українців. Другим разом старайм ся переконати їх, аби вони в будучности пошанували нас. Не берім нікому за зле несвідомої провини і не кричім бізпідставно. Критикуймо справедливо, інформуймо американську пресу про українську справу, а все те вийде на хосен України. Домагаймося сего, що нам справедливо належиться. Коли просьба не помагає, то діло мусить помогти! Не тратьмо надії! Всі до діла як оден! Всі враз! Всі вперед до збудовання української незалежности!

П. Костів-Костур.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Поміч для Українського Сиротинця в Сколім.

На основі одержаного листа від о. М. Мосори, пароха в Сколім і голови Комітету Українського Повітового Сиротинця в Сколім, з прохайнем о нещенне помочи та ратунку перед голодовою смертю тамошних дітей-сиріт, зібрано слідуючі жертви:

М. Рибак $11.50; М. Федорика $10.00; І. Заяць $2.00; Е. Якубович, П. Кирилюк, Е. Пеленський, А. Сава, Л. Бурична, І. Сорока і Із. Сорока (с. Мих.) по $1.00; В. Стриковський, Е. Кульчицький, Т. Слободзян, І. Жмутин, Г. Лесюк, В. Будай, Т. Фуртак і І. Шихмар по 50 ц.; В. Кагнич і І. Беднар по 25 ц. — Разом $35.00.

Повну збірку вислала даром канцелярія д. Т. Ґриценя чеком ч. 1878303 через Земельний Банк у Львові на руки о. М. Мосори в Сколім.

Благодійним жертводавцям складаю в імени дітей-сиріт горячу подяку.

М. Рибак.

БЛУМФІЛД, Н. ДЖ.

Як урядують Ляхи на почтах у Східній Галичині.

Вчера одержав я лист з краю від сестри моєї жінки з Сянока. Між иншими пише вона ось що (наводжу дослівно):

Оден Жид з Америки написав до своєї жінки в Ліську, що він їй посилає светер і ще инші річи. Светер описав точно; які краски, які ґузики і що в паску є защити 50 долярів. По кількох тижнях дістає Жидівка рецепіс з почти на пачку. Приходить до віконця і бачить, що якась „уженднічка" має на собі такий светер, який її муж посилає і який він описав в листі. Нічого однак не говорить. Діставши пачку, отвирає її при свідках і при урядничку та глядить, чи чого не бракує. Переглянувши усе, каже, що все є, тільки светер, той, що є у пачці, не є її, тільки той, який ся панна має на собі. Всі до неї скочили з криком, як вона сміє таке говорити; що светер може бути подібний. Тоді Жидівка усе лишила і пішла на поліцію. Тепер при помочи поліції доказала, що светер є її, бо має бути 50 долярів в паску. І дійсно, 50 долярів були ще не рухані. „Паненкен" всадили до арешту в Сяноці на відпочинок.

Володимир Білоруський.

ЩОБ НЕ ПОПАСТИ В ПОЛЬСЬКІ РУКИ.

Десятник Дубек, укр. роб. сотні в Кральовім Градци, надіслав редакції „Українського Стрільця" відпис листу, який отримав гарматчик Василь Моспан від свого брата з Ягольницї коло Чортнова.

Вому листі пишеться:

„Дорогий Брате!

„У нас в Ягольниці був великий неспокій. Дня 1. VI. напали польскі жандарми на хату, в котрій скрилися Михайло Лотоцький і Михайло Тильний. Згадані крилися по лісах та полях майже 9 місяців. На полі не боялися вони жандармів, бо були завсігди добре зорувжені. Дня 1. VI. зайшли вони до хати Лотоцького. Жандарми, довідавшись, обляґли хату й почали до хати стріляти. Наші відповіли стрілами, бо мали зі собою також оружя. Розпочався живий огонь, котрий тревав від год. 5 до 11 в ночі. Коли прийшла на поміч більша скількість жандармів, названі завидили своє безвихідне положення. Однак не хотячи віддати себе в руки польських катів послідними стрілами відобрали собі життя"...

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЕРЕТЯГАННЯ НА ЛАТИНСЬКИЙ ОБРЯД.

Знаючи, яку важну ролю грає в сім обрядови приналежність даних громадян, та що греко-католицький обряд є синонімом приналежности до української нації, а навпаки — покинення сего обряду та перехід до латинства є майже з правила однозначний з національним відступництвом, воююча Польща завзялася на греко-католицьку церкву і переслідуваннями, гнетом, насильством, а то й підступним перетяганнєм до латинства старається завдати удар Українцям. Тепер, коли Польща завдяки хвилевій окупації нашої землі находиться поза контролею всякого права і справедливости — її судорожні змагання до масового перетягання Українців на латинський обряд збільшилися в сотеро. Доказом на се служить видана на днях відозва вшехпольського „Звйонзку Орґанізацій Народових Всх. Малопольскі", яку під датою 11. червня с. р. ч. 750 ся організація видала до всіх латинських парахіяльних урядів у Сх. Галичині, та в котрій є подані точні інструкції польським ксьондзам: як безправно і насильно кривити українські душі. Поручається в відозві Українців і з України, головно з т. зв. мішаних подруж силою записувати до латинських метрикальних книг, дітей з таких подруж хрестити по костелах, а опірних карати грошевими оплатами, погрозами і арештом. Вся польська адміністрація має цілою своєю силою підпирати сю польську акцію. З того виходить, що на церковному полі нашому народови у Сх. Галичині прийдеться пережити нову филю польських безправств.

МАННА В МЕЗОПОТАМІЇ.

Американський консуль в Єрусалимі доніс свойому правительству, що манну, сю таємну поживу, якою Жиди ратувалися на пустині, можна збирати і нині в сторонах Мезопотамії, в Туркестані і на границі Персії. Манна спадає як роса в місяцях вересни, жовтни і падолисті та осідає тільки на дубовім листю, звідки її люди збирають

СОВЄТСЬКА МІСІЯ В БЕРЛІНІ ВЗИВАЄ О ПОМІЧ ДЛЯ РОСІЇ.

БЕРЛИН, 22. липня. — Совєтська місія в Берлині видала слідуючий стейтмент:

Акцію помочі неофіціяльно розпочав совєтський державний комітет, орґанізуючись рівночасно в Петрограді і Москві. Бувший член кадетської партії, Кишкин враз з Кусковим і Прокоповичем належать до московського комітету.

Совєтське правительство признало автономію сим комітетом і повірило їм ведене цілої ратункової акції.

Росія потрібує лікарств, шпитальних приладів, операційних інструментів, спеціяльно лікарств, потрібних для поборювання епідемії холєри і тифу.

Всіх тих героїв лікарів, що схотілиби прибути в Росію для поборювання страшних пошестий, совєтське правительство приймє отвертими руками (з чувством вдячности). Російський уряд в першій мірі числить найбільше на поміч Міжнародного Червоного Хреста і американських квакрів.

Калінін, голова всеросійського виконавчого комітету під наголовком „Де наш ратунок" пише:

Маємо десять міліонів людий голодуючих. Взиваємо все селянство України і Туркестану, всіх козаків знад Дону і Кубані, щоби помічною своєю рукою поборювали страшний голод. Потрібна є ратункова акція з боку робітників.

НІМЦІ ДАДУТЬ ЛІКАРСТВА РОСІЇ.

БЕРЛИН, 22. липня. — З півофіціяльних кругів доносять, що Німеччина вишле до Росії лікарів і лікарства під проводом міжнародного Червоного Хреста. Однак поживу Німеччина не вишле.

Максим Горкий вже вибрався в дорогу до Берлина. Німецький уряд уже має докази, що акція Горкого піднята за порозумінєм з совєтським правительством.

СОВЄТИ ХОЧУТЬ БУТИ ЗАСТУПЛЕНІ НА ВАШИНҐТОНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 21. липня. — Провідник совєтської делєґації Керґентцев зложив сегодня на руки американського представника протест до американського правительства по тій причині, що Росія не одержала запрошення на конференцію до Вашинґтону.

Совєтське правительство висказує своє здивовання, що йому запрошення не дано, мимо сего, що Росія є суверенною державою та що совєтська република має територіяльні посілости над Супокійним Океаном. Совєтське правительство протестує, щоби інтереси Росії були заступлені иншими державами, та щоби чужі правительства вирішували його справах, до ведення яких в першій мірі є покликане російське правительство.

ТАК ЗВАНИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ БЛЬОК.

Два місяці тому появився у львівським „Впереді" ряд статей про необхідність сформування т. зв. соціялістичного бльоку, в котрім малиб взяти участь всі соціялістичні українські групи та партії, що стоять на становищі диктатури пролетаріяту, радянської форми влади і підпирання теперішної Радянської України з Раковським на чолі. Опісля появилася вістка, що початок до оснування такого бльоку вже зроблений. Малиб до него належати: галицькі соц.-дем. в краю; закор. група Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії; пражська група укр. ес-ерів (Грушевський і тов.); Українська Комуністична Партія з „Нової Доби" (Винниченко, Левинський і тов.). Та зараз, як тільки появилася ся вістка, зачалися сипати заяви від поодиноких тут вичислених груп, в котрих вони відказуються від приступлення до наміченого бльоку. Таку заяву дала сперву закорд. група Українських Соціял-Демократів, а тепер дає її група ес-ерів в „Нашій Праві", А що український комуністи з під стягу Винниченка і Левинського також вже здавна порвали з Раковським і Москвою, то з того виходить, що цілий проєкт галицьких соціял-демократів: Льва Ганкевича, Миколи Ганкевича і Андрія Чернецького зустрівся з боку самих заінтересованих партій з найрізкіщим осудом.

„Роботник"

СОЮЗ НАРОДІВ І ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

З добре поінформованих кругів передають нам: Свого часу делеґат Польщі до Союзу Народів, проф. варшавського університету Ш. Аскенази, з питомою своїй расі безличностю заявив був в Женеві, що Українці у Сх. Галичині мають повну свободу, слова, друку зборів і т. д. Українці по його словам видають безліч газет, в котрих цілком безлично випісують нечувані річи проти Поляків, польського уряду, польського народу і ніхто їх за це ні не потягає до відповідальности, ані не конфіскує таких „злочинних" друків. Щоби переконатися про правдивість слів п. Ашканазого, Генеральний Секретаріят Союзу Народів, зажадав пересилки усіх українських газет і журналів. На се переслано до Женеви комплєт сильно поконфіскованої і опісля закритої „Української Думки", дальше так само немилосерно поконфіскованої і закритої „Громадської Думки", „Українського Вістника" та „Батьківщини".

ЛЕВ ЛОТОЦЬКИЙ.

ТЕРНЄ.

Канони гуділи та згадка про терне на узгірю чіпала ся її душі гей ріпак. Воно лізло їй в очи й даром старала ся прогнати уяву сивими, густими бровами. Дарам! Лізло білим цвітом, як молоко, прозорими крильцями синіх метеликів, чудним гамором пчілок, червонними зазульками на скорочених від жарі сонця листках...

Боженьку! Боженьку! Там давно вже давно і...

Пасла ягнята пан-отця. Триццять їх було. Всі чорні, лиш один біленький. Мав червону крайку на шиї й дзвіночок. Дзінь! Дзінь! було подзвонює за кождою травкою, що її сіпле. А вона сидить серед терня й наслухує, чи далеко, чи не віддалила ся череда. А там гень, гень в дубовім лісі туркають горлиці так чудно, чудно. Долітає пісня якогось хлопця:

„Ой дівчино, дівчинонько, така ти миленька,
Як на полі серед літа вода студененька!
Як на полі серед літа води ся напити,
Так з тобою постояти і поговорити!"

За піснею сопілка озиває ся. А у воздусі грають полудненики, аж томить їх музика. Чи вона вснула була, й до нині не знає, хоч тому вже кількадесять літ. До нині не знає, що з нею було. Знає тільки, що як розплющила очи, взріла його перед собою. Чернявий, а такий гарний, такий гарний. Хотіла втечи, та зір його гей приковав її до землі. Заплющила опять очи, але чула, душею, що зір його на ній! А горлиці туркали так чудно, пчоли бреніли в цвіті терня, а цвіт так пах, як ще ніколи...

„Диви ся дівчино! вчула, — Ось я списав картку. Диви ся!

Глянула і взріла на картині терне й себе. Очи заплющені, босі ноги, осміх на устах...

Схопила ся гей налякана оманом. Та він похватив її за руку й говорив:

„Дівчино, я лиш прихапцем списав тоту картину! Але з сеї картини намалюю пишний образ, якому пари не буде! А ти, твоє ясне волосє, твої заплющені очи, твої уста, твої босі ноги, давати муть йому чар, про який я мрів, впиваючи ся красою!

Вона мовчала, а він мовив немов звуком соловейкової пісні:

„А коли моя слава рознесе ся широко, я навідаю ся до тебе й скажу тобі, хто я, і що! Скажу тобі, що через тебе став я тим, чим є! Що взяв від тебе силу добити ся з розбурханого моря до зеленого берега освіченого сяйвом сонця... Спасибі дівчино!

І заки вона опаматала ся, він обняв її і поцілував в уста так палко, так вже палко.

„Я навідаю ся до тебе! покликнув ще раз і віддалив ся мов уява. А вона стояла гей очарована. Ясне волосе торкало дрібне віте терня й білий цвіт облітав і стелив ся біля її босих ніг. Червона зазулька зупинилася в лету і сіла її руці, а там зняла ся на крильця й полетіла. Лиш гадка про него остала...

Приложила долоні до старого поморщеного чола:

„Боженьку! Боженьку! Так давно вже тому, і ось...

Силувала ся прогнати уяву. Наводила їй на зустріч безталанне життє, тоті довгі роки, що гей тінь кидали з межі на поле засіяне бісяличю, збіжечком і будяками. Бог зна чим. Та дарам! Згадка на ту хвилю з її дівочого життя, виринала пташкою з простору і щебетала біля неї так чудно. Канони гудять та з руку гей на силу добувають ся слова: Дівчино, я навідаю ся до тебе!

І не опаматала ся як оставила опустіле обійстє, перейшла завмерле село, і подала ся на узгіре. Узгіре потонуло в мраці. Лиш біленьку, знакому стежку бачила перед собою. Біленька стежка гей осміхала ся до неї і поклинкувала: Там зацвило терне, метелики літають, пчілки гаморять, полудненики грають, біле ягнятко подзвонює...

Пішла в мраку. Канони заграли ще дуще, аж узгіре задрожало. Довго стояла мрака а там і опала. Біля зацвилого терня лежала вона з заплющеними на віки очима. Але він не прийшов навідати ся до неї. Лиш чорні круки злітали сяз Дубника й сідали біля неї, А терне цвило білесенько.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЩЕ ОДИН ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН ДЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Послідними часами внесено в Конґресі цілий ряд законопроектів обмежуючих і нормуючих іміґрацію до Злучених Держав. Між иншим в квітни сего року сенатор Стерлінґ представив в Сенаті „біл" в тій справі, який поки що передано в сенатський Іміґраційний Комітет, де він незабаром має прийти на порядок нарад.

Головні постанови Стерлінґового законопроекту такі:

Має бути настановлена федеральна Іміґраційна Комісія (борд) з пяти членів під проводом кождочасного Секретара Праці; чотирох прочих членів комісії має призначити президент; вибираючи людей для сеї комісії президент „має мати на увазі промислові, торговельні, хліборобські і взагалі економічні інтереси і потреби країни".

Іміґраційна політика Злучених Держав має бути така, щоб „допускати щорічно стільки іміґрантів з кождої національної і расової групи, скільки їх може найти в Америці роботу не обнижуючи нормальної американської життєвої, трудової і заробітної міри" та скільки їх „на протязі відповідного часу може цілковито присвоїтись до політичного орґанізму сего краю".

Та Іміґраційна Комісія має старатись розселити іміґрантів по Америці з можливо найбільшою користю для них самих і для країни. Для тої цілі має бути в порозумінню з стейтовими властями і збирати інформації про людність, природні ресурси, продути і т. и. кождого стейту і території, та поширювати ті інформації поміж приїзджаючими іміґрантами.

Уряд Злучених Держав має увійти в переговори з правительствами тих країн, звідки приїзджають іміґранти, аби можна настановити американських іміґраційних інспекторів по американських консулятах і головних портах за кордоном. Відразу на місци виїзду або поблизу того місця, звідки майбутні іміґранти виїзджають, ті інспектори мають їх екзаменувати, значить переконатись, чому хто хоче їхати в Америку, чи має замір постійно тут осістись і стати горожанином і т. и. та мають повчити кождого іміґранта про всі закони і приписи що до допущення до Злучених Держав. Кождий, хто їде в Америку, чи лиш на якийсь час чи переселюється туди на завше, мусітиме перед виїздом на море піддатись такій інспекції і переслуханню в американського іміґраційного інспектора.

Державний Секретар (міністер закордонних справ) має увійти в переговори з усіми правительствами, котрі доси ще не признали виключного американського горожанства без підданства якійсь країні і вважають натуралізованих американських горожан ще своїми підданими, аби вони признали повне і виключне американське горожанство кождої людини, що родилась або натуралізувалась в Злучених Державах. В противнім случаю іміґрація з тих країв взагалі не буде допущена.

Що року Іміґраційна Комісія має означити максімальне число чужинців з кождої групи, що мають на протязі того року бути допущені як іміґранти до Злучених Держав. Означуючи те число комісія має мати на увазі:

1. доказану здатність до асіміляції в кождої національної чи расової групи;

2. удержанне американської життєвої і заробітної міри;

3. безробітте або-ж недостачу робітників в Злучених Державах;

4. загальні економічні й робітничі відносини в ріжних частинах Злучених Держав;

5. Здатність кождої окремої групи сповнити ті вимоги і задовольнити потреби.

аючи те все на увазі комісія матиме право рішити, що іміґранти з тої чи другої національної або расової групи взагалі не можуть бути допущені.

Число допущених іміґрантів з окремої національної чи расової групи не може перевисшувати 10 процент основного числа, яке творять:

1. американські горожане уроджені в Америці в батьків чужинців, що належуть до тої національної чи расової групи, і

2. натуралізовані горожане того самого походження.

Окрім того естг ще два другі обмеження, а саме, що:

1. Допущена на протязі одного року іміґрація не сміє перевисшувати трех четвертин одного проценту цілого населення Злучених Держав.

2. Однорічна іміґрація кождої етнічної групи не сміє перевисшувати одної пятої частини одного проценту того всего населення.

Кождий іміґрант, що взяв „перші папери" і потім виїхав заграницю, могтиме вернутися без ніяких обмежень і без огляду на число іміґрантів, допущених з його національної групи.

Одержавши з усіх стейтів і територій всі дані щодо безробіття та праці в окремих індустріях і професіях, що до проценту натуралізованих іміґрантів і числа уроджених в Америці дітей батьків чужинців, Іміґраційна Комісія має пересилати від часу до часу ті інформації американським консулям і іміґраційним інспекторам заграницею та інформувати їх, скільки і якої іміґрації потрібно в котрих стейтах і територіях. Ті іміґраційні консулі і консулярні урядники видаватимуть майбутним іміґрантам цертифікати допущення до Злучених Держав, і означати ті округи в Америці, куди іміґранти мають їхати.

(Foreign Language Information Service).

ПОЗІР! ВСІ, ХТО ПОСИЛАЄ ЖЕРТВИ ДЛЯ СТАРОГО КРАЮ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ на українське військо, вигнанців і бідних студентів в Чехо-Словаччині, Австрії і Югославії!

ДІЛІТЬ ВСІ ЖЕРТВИ ТАК: на кождих 100 долярів висилайте 66 доляри до Галичини, 22 до Чехо-Словаччини, а 12 до Відня (на Австрію і Югославію). Се буде справедливо!

АДРЕСИ Є ТАКІ:

1) **До Львова** грошевий дрефт виписати і вислати до: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Pidwale 7, Lemberg, East Galicia, Europe (рівночасно лист з повідомленнем про гроші на адресу: Ukr. Horozansky Komitet, Ruska 3, Lemberg, East Galicia, Europe).

2) **До Чехо-Словаччини** і гроші і листи з інформаціями посилати на адресу: Dr. Stefan Smal-Stocky, Hotel Imperial, Prague, Czecho-Slovakia, Europe.

3) **Для Австрії і Югославії** так гроші, як лист з інформацією, на що призначені гроші, висилати на адресу: Ukrainisches Hilfscommittee, Strozzigasse 32, Wien VIII, Austria, Europe.

4) **Для поодиноких повітів і громад в Галичині** (на народні цілі тамже!) посилати на адреси подані в ґазетах чи в листах, чи знакомі Вам адреси. Дрефт виписувати і посилати на Земельний Банк Гіпотечний у Львові.

НОВИЙ ПОСПІШНИЙ КОРАБЕЛЬ ДО ПРИБАЛТІЙСЬКИХ ПОРТІВ.

„Латвія", новий поспішний корабель Балтійсько-Американської Лінії розпічне свою плавбу з Ню Йорку до Гамбурґа, Данціґа і Лібави дня 5-го серпня. З відданнем „Латвії" на плавбу отворено лінію з Лібави і Данціґу до Галіфакс. „Латвія" має 125 третоклясових кабін. Всі пасажири 3-тої кляси дістають приміщенне в кабінах, а компанія старається, щоб їдучі мали як найліпшу обслугу. На сей перший відізд „Латвії" впливають многі замовлення на шифкарти, тому належить спішитись.

НОВІСТЬ З ДАЛЕКОГО СХОДУ.

До Книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку прислано книжки-календарі на 1921 рік під заг. „Нова Україна". Є се виданне Секретаріяту Української Далекосхідної Крайової Ради.

На кольорованій, дуже гарній вінетці зазначено: „Календар на рік, а розуму на вік". І справді зміст книжки є дуже цінний і пожиточний не на рік але, як не на вік, то всеж таки — на літа.

Хто цікавиться рухом і долею Українців, повинен сей календар купити. Там знайде всі важнійші інформації про рух і життє на Далекосхідній Україні; там є богато цінних інформацій загально українських, цілого світа, богато практичних економічних і суспільних вказівок, а й велике число ілюстрацій і фотографій важнійших діячів наших з цілої України.

Книжка дуже цінна змістом а й немала обємом. Коштує $1.00 вряз з посилкою. Замовляти треба скоро, бо число примірників не велике.

Тай календар старокраєвий „Запорожець", виданне др. Кирила Трильовського, батька наших „Січий", голови Боєвої Управи У. С. С., є інтересний і цінний. Коштує 40 цнт. Хто його ще не має, нехай спішиться зі замовленнем, бо ось-ось вже розійдеться.

І календаря „Просвіти", який продається по 75 цнт., не богато вже у нас примірників. Спішіться зі замовленнем! — А книжка дуже цінна.

Замовлення і гроші слати на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,

30 East 7th Street, ... New York, N. Y.

В СПРАВІ ФОТОГРАФІЙ

відділів У. Н. Союза, братств і товариств до поміщення в календари на 1922 рік.

Звідомляється поновно Впов. ПП. Урядників відділів У. Н. Союза, що речинець надсилання фотографій до календаря на 1922 рік зістав продовжений до 10-го серпня і ті відділи У. Н. Союза, товариства і братства, котрі доси з ріжних причин не могли доручити фотографії зі своїх груп, можуть ще скористати з продовженого речинця і надіслати їх не пізнійше як 10-го серпня на адресу Видавництва „Свободи", враз з належитостю $6.00 на оплату коштів виготовлення кліші.

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОБИВ СОБІ СЕРЦЕ І ВИЗДОРОВІЄ.

Франк Фаріно, 16 літний хлопець з Бруклина, приходить до здоровля по доверщеню небезпечної операції. Підчас праці в одній з бруклинських фабрик, Фаріно перетинав повоорози довгим 17 цалевим ножем.

Нараз ніж посогнувся по поворозі і вбився глубоко в груди хлопця, пробиваючи серце. Тяжко раненого взяли до шпиталю, де лікарі сейчас довершили операцію. Операція вдалася і хлопець буде жити.

ЗАМІСЦЬ РИБ—ГОРІВКА.

На стації експресової компанії лежало кільканайцять великих бочок з рибами. Федеральні детективи дуже зацікавились, яка се може бути надзвичайна пороба риб, коли їх везуть в так високих і широких бочках.

Поглянули до одної бочки і знайшли в ній більше горівки, ніж риб.

ПОБИТТЯ.

В перемиськім „Українськім Голосі" з 26-го червня с. р. селянин Михайло Піньчик з Передільниці, пов. Нове місто, 70-літний старець, звертається з отвертим листом до ґен. делеґата Ґалецького з приводу страшного побиття, якого допустилися на нім польські жовніри, котрі прийшли на кватерунок до його села. Польські жовніри спалили 18 будинків в селі. Прикладаючи баґнет до грудей жінки Піньчика, вимусили від неї 6000 кор. Картки на відбудову спаленої хати Піньчик не одержав. А коли він закупив собі дерево сам, то польські жовніри, котрі хотіли йому закуплені дилі зрабувати — при обороні повалили його на землю і побили вимірюючи 25 нагаїв. — Західно-европейські держави коаліції, котрі віддали наш край польським башибожукам можуть отже тепер повеличатися „культурою" польських завойовників!...

ПОЛЬСЬКІ ОФІЦИРИ КРАДУТЬ.

На днях арештовано у Варшаві поручника польської інтендатури Верещиньского, який допустився цілого ряду мальверзацій на шкоду польського скарбу. З провірення до тепер книг виходить, що Верещиньскі присвоїв собі 90 міліонів марок. Одначе в поінформованих кругах впеняють, що сума здефравдованих грошей далеко більша.

Верещиньскі, замкнений в тюрмі варшавської команди міста втік і досі його не віднайдено. Утечу мальверзанта аранжовано в той спосіб, що перед будинок тюрми заїхало авто з якого вийшов який високий польський старшина в товаристві другого, молодшого. Варта перепустила їх з почестю і щойно згодом виявилось, що було це уплянована викрадення Верещиньского. („Слово Польске").

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.